

Gospodarsko-socialno stanje Jugoslavije je v veliki meri posledica zapadne pomoči

Mnogi predmeti so izdelani iz surovin, ki jih je dobila Jugoslavija od zapadnih držav. — Kljub znatnim izboljšavam je življenjski standard še vedno nižji kot je bil pred vojno.

NEW YORK. — Jugoslovanska vlada jamči za najnižjo mezo vsemu delavstvu, vključno tistim delavcem, ki delajo v tovarnah, katere proizvajajo v izgubo. Delavci podjetij, ki imajo dobiček, bodo dobili dodatek.

Nakupovalna zmožnost jugoslovanskega delavca bo precejšnja glede hrane, slaba glede postrežb kot n. pr. glede prevoza in elektrike in skoraj za nič glede kurjave, obleke, tkanin in obutve. Povprečne cene za živila so 10 dinarjev za jajce, 18 dinarjev za funt rženega kruha, 100 dinarjev za funt telečjega mesa, 90 dinarjev za funt svinjine in 78 dinarjev za funt sladkorja.

Mnogi osnovno potrebni predmeti, ki so zdaj v prodaji, so končni izdelki, napravljeni iz surovin, ki jih je jugoslov. vlada dobila potem programa pomoči, ki so jo dale tri zapadne sile. — Združene države, Velika Britanija in Francija.

Nobenega dvoma ni, da je življenjski standard v Jugoslaviji nižji kakor v kateri koli evropski demokratični državi. Primerjava med plačami in cenami blaga kaže razlike. Bilo bi pa napačno primerjati samo plače s cenami hrane in oblačilnih predmetov.

Dobro razvito socialno zavarovanje daje precej ugodnosti, ki jih je treba upoštevati. Zdravstveno zavarovanje n. pr. jamči delavcem in njihovim družinam brezplačnega zdravnika, zdravila, bolniško oskrbo in še polno plačo za vse leto. Plačane počitnice od dveh do štirih tednov na leto in pokojnine, ki znašajo 50 do 100 odstotkov plače, so tudi ugodnosti, ki vplivajo na raven življenja v precejšnji meri.

Pa tudi ako vpoštevamo vse te ugodnosti, je vendar življenjski standard še nižji kot je bil pred vojno. Celotito je moral to priznati. V svojem govoru 15. marca 1952, ko je govoril vseučiliški mladini, je rekel: "Seveda nismo mogli povisati življenjskega standarda v prvih letih socialističnega reda", in je dodal, "v enem ali dveh letih bomo mogli reči, da se je življenjski standard dvignil."

Življenjski standard v Jugoslaviji pa bi bil še mnogo nižji, če bi ne bila država dobila znatne pomoči od zapada. Tito je naglasil važnost te pomoči v omenjenem govoru. Ko je branil svojo politiko in sprejemanje zapadne pomoči, je ugotovil, da je "milijarda dolarjev, ki jih je Jugoslavija dobila od zapada,

zelo olajšala industrializacijo in pomagala graditi socializem."

Novi grobovi

Erazem Gorshe

Danes zjutraj je umrl po dolgi in mučni bolezni Erazem Gorshe, star 58 let, stanujoč na 1116 E. 72. St., doma iz Dragovska pri Liti. Pokojni zapuša soprogo, hčere Joyce, por. Plemel, in Vivian. Pogreb bo jutri, v sredo popoldne iz železovega pogrebnega zavoda na St. Clair Ave. Podrobnosti jutri.

Joseph Klobučar

Včeraj zvečer je umrl na svojem domu, 1157 Norwood Rd. Joseph Klobučar, star 63 let. Pogreb bo v petek zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti jutri.

Mary Stimac

Umrla je Mary Stimac, stanujoča na 3465 E. 52. St., stara 56 let in doma iz Slavonije, odkoder je prišla leta 1921. Zapuša moža George, sinove William, Charles in Eli ter vnuke. Pogreb bo iz Golubovega pogrebnega zavoda v petek ob devetih v cerkev sv. Pavla in od tam na pokopališče.

Jack Novak

O Jacku Novaku, o čigar smrti smo včeraj poročali, objavljamo še dodatno poročilo: Rojen je bil v vasi Senadole pri Sežani na Primorskem, kjer zapuša mater Marijo, tri sestre in dva brata, nadaljna dva brata pa v Argentini. V Ameriko je prišel pred 33 leti. Zadnjih 11 let je delal pri N. Y. C. R. R., pred tem pa je trgoval z ledom in premožem. Bil je član Makabejcev, Carniola Tent št. 1288. Pogreb bo iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na E. 152. St. jutri ob 8:45, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 in od tam na pokopališče.

Joseph Sintic

Pogreb pokojnega Kos. Sintica bo jutri ob 8:30 iz Golubovega pogrebnega zavoda, ob 9. uri v cerkev sv. Pavla in od tam na pokopališče.

Komunisti mamijo vojake z božičnimi pesmimi na fronti

Komunisti oddajajo po zvočnikih božične pesmi ameriškim vojaštvu v Koreji.

ZAP. FRONTA, Koreja. — Preko zamrznjenega in zasneženega ozemlja, ki ni v oblasti ene ne druge bojujoče se armade, zvenijo s komunistične strani po zvočnikih ameriškim vojakom na uho znane božične pesmi, ki jih oddajajo komunisti. Med presledki, ko pesmi utihnejo, pa komunisti pozivajo Amerikance, naj odidejo domov, dokler ni prepozno in dokler to še lahko store.

Ameriški vojaki si prizadevajo zadržati komuniste čim dlje pri tem oddajanju, da njihovo topništvo lahko ugotovi kraj, odkoder prihaja pesem, zato jih bodrijo: "Oddajte nam še Sve-to noč" in "White Christmas". — Kakor hitro je ugotovljena pozicija oddajanja, zagrne ameriški topovi in oddaje je konec.

APEL NA DUHOVNE ZA ROSENBERGA

Komunisti apelirajo na duhovnike vseh ver, naj se potegnejo za pomolstitev izdajalcev.

CLEVELAND. — V Clevelandu je bilo razkrito gibanje komunistov in njihovih simpatizerjev, ki gre za tem, da se prepreči usmrtnitev obsojenih vojunov Juliusa in Ethel Rosenberg, ki imata umreti dne 12. januarja na električnem stolu v Sing Singu.

Duhovniki vseh verstev v Clevelandu kakor tudi drugod po državi, so pričeli prejemati pisma, v katerih se nanje apelira, naj se obrnejo na predsednika Trumana, da bi pomilostil obsojena izdajalca.

Podpis na teh pismih se glasi: "Ohio Committee for Clemency for the Rosenbergs."

Identiteta članstva tega "odbora" je skrbno skrivana. Edini naslov, ki je naveden, je Post Office Box No. 41, Cleveland 21, kateri urad je v South Euclidu.

Odbor apelira na duhovščino, naj stori predvsem tri stvari v tej božični sezoni:

BRZOJAVI naj preds. Trumanu, naj pomilosti zakonca Rosenberg, ki sta bila obsojena na smrt.

ORGANIZIRA naj še druge skupine, da bi poslale enaka pisma visokim vladnim uradnikom.

PRISPEVAJO naj za to denar ter ga pošljejo na gornji naslov. Vsi čeki naj bodo nakazani odboru "Ohio Committee for Clemency for the Rosenbergs."

Avstrijec je izginil v Romuniji

DUNAJ. — Trgovska zbornica je naznanila, da je izginil v Romuniji njen tamošnji predstavnik Franz J. Popper. Avstr. poslaništvo nima o njegovem izginotju nobenih podatkov.

SEOUL, Koreja. — James A. Murray, korporal, ki je ob času Eisenhowerjevega poseta Koreje kosil z Eisenhowerjem na bojni črti, je bil večeraj v bojih ubit.

Ameriški diplomat dospel v Moskvo

MOSKVA. — Dne 17. dec. je prispel v Moskvo Jacob Beam, veteranski uradnik državnega departmeta, ki bo prevzel tu dolžnosti ameriškega odpravnika poslov. Mr. Beam je imel preje enako pozicijo v ameriški ambasadi v Beogradu.

Predsednik Truman in "Ike" obsojala čiske na Češkem

Oba sta izjavila, da je to antižidovska gonja, ker hočejo rdeči režimi dobiti grešne kozle za svoje izjalovitve.

NEW YORK. — Predsednik Truman in novoizvoljeni preds. Eisenhower sta se v nedeljo pridružila delavskim voditeljem v obsodbi nedavnega praškega procesa, katerega sta oba označila za protisemitičnega. Preds. Truman je izjavil, da se je proces vršil po vzoru prvih velikih sovjetskih procesov čistk, ki so se zdaj razširili že po vseh satelitskih državah. H kopici obtožb so v Pragi dodali še antisemitizem.

Eisenhower je pa rekel: "Praski proces je pomenil zasmehovanje vseh vrednot civilizacije in človečanstva. Proces je bil vzporeden z namenom, da se razbesni občutje proti židom v Sovjetiji in vseh satelitskih deželah. Komunisti izrabljajo tako kakor preje ruski carji in za njimi nemški nacisti, Jude kot grešne kozle za svoje izjalovitve."

Obe izjavi sta bili prebrani na velikem delavskem shodu v New Yorku, kjer so delavske organizacije protestirale proti sovjetskemu antisemitizmu.

Kardinal Spellman na potu v Korejo

HONOLULU, Filipini. — Kardinal Spellman, ki je z letalom na potu v Korejo, kjer hoče prebiti božične praznike z ameriški vojniki, je dospel 21. dec. semkaj in opravil mašo na Wake otoku. Takoj po opravljeni službi božji je nadaljeval svojo pot proti Koreji.

SOVJETIJA OBTOŽUJE AMERIKANCE UBIJANJA VOJNIH UJETNIKOV

Ameriški delegat prisopodablja sovjetsko obtožbo tehniki sovjetske tajne policije, ki trka na vrata polnoči. — Zbornica Združenih narodov je vrgla obtožbo tja, kamor spada — v koš!

NEW YORK. — Odbor 15 držav Združenih narodov je v nedeljo na svoji nujnostni seji odločil, da bo priporočil splošno razpravo o novih sovjetskih obtožbah, da so ameriške čete "morile" in "mesarile" komunistične ujetnike na otoku Pongamu. Za razpravo je bilo oddanih 10 glasov proti nobenemu; tri države so se vzdržale glasovanja.

Lester B. Pearson iz Kanade, predsednik odbora, ni glasoval. Tri države, ki so se vzdržale glasovanja, so: Kitajska, Argentina in Honduras.

Zdr. države so naznanile, da z zadovoljstvom prejemajo na znanje odlok o razpravi, na kateri bo podan dokaz lažnosti in nesramnosti teh obtožb.

Ameriški delegat Philip C. Jessup je izjavil, da sploh ni vojnih ujetnikov — ne Kitajcev ne Severnokorejcev — na tem otoku, kjer je bilo v divjih izgredivih preteklega tedna 84 oseb ubitih in 118 ranjenih. Tam je le 9.200 južnokorejskih komunistov-civilistov. Ti komunisti so priredili izgrede na dan, ko je komunistična Kitajska naznanila po radiu, da odklanja indijski načrt za premirje.

Britanski zastopnik Gladwyn Jebb je tudi podprl sovjetsko zahtevo po debati, rekoč, da bo ta debata "propagandni bumerang", ki bo udaril nazaj na Kremelj. Rekel je tudi, da bo na tej debati dokazano, da ko je Moskvi uspelo podaljšanje korejske vojne s tem, da je pregovorila Kitajce in Severnokorejce, da zavrnejo premirje, je potem naščuvala svoje pristaječe na taboriščih do izčrpanosti nastopov proti ameriškim stražnikom.

Gromiko je vrgel svojo obtožbo pred odbor Zdr. narodov nekaj minut po polnoči. Obtožba je tesno povezana s sovjetsko kampanjo sovraštva proti Ameriki. Jessup je prisopodobil to

tehniko "potrkjanju na vrata o polnoči" od strani sov. tajne policije. Dejal je, da je Sovjetija mislila, da bo ustrahovala s "trkanjem na vrata o polnoči" Zdr. narode, ki so imeli pravkar zaključiti sejo.

Gromiko dolži ameriške vojaške oblasti "nečloveške moritve in sistematičnega ubijanja" vojnih ujetnikov na otokih Pongam, Koje in Cheju in drugih krajih ter zahteva "kazen za vse one, ki so krivi teh zločinov."

ZDR. NARODI, N. Y. 22. dec. — Celokupna zbornica Združenih narodov je zgodaj danes zjutraj odglasovala, da se vrže v koš sovjetska obtožba o "mnogičinskih umorstvih" ki da jih pomenja ameriško vojaštvo nad komunističnimi vojnimi ujetniki v Koreji.

Sovjetski "polnočni maneuver" je bil vržen ven s 45 glasovi proti petim v splošnem zasedanju delegatov vseh 60 pridruženih držav. Glasovanje je bilo končano v ponedeljek zjutraj ob 4:41, to je skoraj po 12-urnem zasedanju.

Izjave predsednika AFL organizacije — George Meany-a

Rekel je, da bi se AFL zadovoljila z amandiranjem Taft-Hartley-jeve postavbe.

WASHINGTON. — George Meany, novi predsednik Amer. del. federacije, je izjavil, da je Federacija pripravljena zdaj poravnati se za manj kot za direktni preklcik Taft-Hartleyjevega zakona.

Gibanje za preklic je bilo več ali manj ustavljeno po rezultatih zadnjih volitev, je rekel Mr. Meany ter pripomnil, da stremi AFL v glavnem za amandmentom, ki bo naredil ta zakon sprejemljiv za Ameriško delavsko federacijo.

Dalje je Meany rekel, da se utegneta po njegovem mnenju AFL in CIO že v prihodnjih letih združiti. Tozadevni korak je on priporočal kmalu po volitvah. Dejal je tudi, da je bil presenečen, ker je Eisenhower imenoval za delavskega tajnika unijskega predsednika Martina Durkina, ki je demokrat in ki je deloval v kampanji za Stevensona.

NAJNOVEJSE VESTI

PARIZ. — Vojaško sodišče je obsodilo na smrt osem Francozov, ki so povzročili tik pred osvoboditvijo smrt stoterih oseb.

PARIZ. — Francoski premier Antoine Pinay je predložil resignacijo svojega kabineta, toda predsednik Vincent Auriol je sprejetej ostavke odložil.

BEJRUT, Libanon. — No morskih pečinah v bližini tega kraja se je preklkal na dvojce francoski parnik Champollion, na katerem je stotine romarjev. Reševalna dela so silno otežkočena oz. skoraj onemogočena zaradi zelo razburkanega morja.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Molitev—

Članice Oltarnega društva pri sv. Vidu so prošene, da pridejo nocoj ob sedmih v Grdinov pogrebni zavod na E. 62 St. molit za umrla Mary Ferkul.

Skupna molitev—

Članice Oltarnega društva pri sv. Vidu naj pridejo točno ob 11. uri na božični večer k skupni molitvi. Pri polnočnici bo skupno sv. obhajilo kot običajno.

Asesment—

Skupna newburška društva, ki pobirajo asesment 25. v mesecu, bodo pobirala za dec. nocoj 23. dec. od 6 ure naprej. Tajnik SND na St. Clair Ave. sporoča, da bodo vsa društva, ki pobirajo asesment v tem domu, storila za ta mesec to nocoj 23. dec., ker je 25. Božič.

Marinko's Market—

V božični številki lista je nastala v voščilu Marinkove trgovine z E. 156 St. pomota. Namesto Marinko's Cafe bi moralo stati Marinko's Market. S tem pomoto popravljamo.

Novi uradniki—

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ je izvolilo za leto 1953 sledeče uradnike: duhovni vodja Rev. Francis Brenan; — predsednik Paul Yanchar; — podpreds. Joseph Tichar; tajnica Matilda Ropret, 19601 Kildeer Ave., tel. KE 1-2863; blagajničarka Ann Troha; zapisničarka Mary Mersnik; nadzorniki: — Frances Globokar, Mary Strudel, Theresa Skur; zdravniki: dr. Skur, dr. Perme, dr. Rotter, dr. Meršol. Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu ob osmih v AJC na Recher Ave.

Msgr. Oman bo govoril—

Na sveti večer ob sedmih bo na slovenskem sporedu postaje WDOK — 1260, govoril msgr. John J. Oman, župnik pri sv. Lovrencu.

15. obletnica—

V nedeljo 28. dec. ob desetih bo v cerkvi sv. Lovrenca sveta maša za pok. John Jane v spomin 15. obletnice smrti.

Asesment—

Tajnik društva sv. Vida št. 25 KSKJ sporoča, da bo pobiral asesment nocoj od 6 do 8 ure v šoli sv. Vida.

K vojakom—

V torek 16. dec. je odšel k našemu vojnemu letalstvu Viktor Arko, sin Antona in Angele Arko, 19570 Ormiston Ave. Euclid, O. Njegov brat Tony je na Koreji pri marinah.

Dividendni čeki—

Tajnica Društva sv. Ane št. 4 SDZ sporoča, da bo nocoj po 6. uri pobirala asesment in delila dividendne čeke na običajnem prosoru.

K molitvi—

Članstvo društva St. Clair Grove, št. 98 W. C. naj pride nocoj ob osmih v Grdinov pogrebni zavod k molitvi za pokojno članico Mary Ferkul.

Zadnje slovo—

Članice podružnice št. 25 SZZ naj pridejo nocoj ob sedmih v Grdinov pogrebni zavod k molitvi za pokojno Mary Ferkul. Prav tako članice društva Sv. Neže, K. N. of Ohio.

Eksplodizija v Japonski; 15 ubitih

NAGOTA, Japonska. — Tukaj je nastala hidrogenska eksplozija, v kateri je bilo ubitih 15 oseb. Povzročena škoda znaša 14 milijonov dolarjev.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči oblačno, od časa do časa pršenje in toplo.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 23. dec. 1862 je bil rojen Connie Mack, dekan baseballa.

MAU MAU VODITELJ POD "VARSTVOM" — Jomo Kenyatta znan pod imenom "Plameneča sulica" koraka z jeznim obrazom pod varstvom straže v urad okrožnega komisarja v Keniji.

AMERIŠKA DOMOVINA
 6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA
 Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 250 Tues., Dec. 23, 1952

Tito v stiski

Kljub ogromni podpori, ki jo je Jugoslavija dobila v povojnih letih od Zahoda, se ne more izkupati niti iz najhujše revščine in pomanjkanja. Vse dežele tostran železnega zastora so vsaj do neke mere spravile svoje gospodarstvo v red in v veliki meri popravile škodo, ki jo je povzročila zadnja vojna. Proizvodnja živeža in industrijskega blaga se je vsepovsod dvignila, izjema je le Jugoslavija. Odkod ta čudna izjema?

Titovi propagandisti doma in v svetu trdijo, da je vse mu kriva suša in druge prirodne nezgode. Suša je tudi v predvojnih letih Jugoslavijo večkrat zadela, pa zaradi tega vendar ni bilo nikoli takega pomanjkanja, kot ga mora narod prenašati v teh časih. Pisma, ki prihajajo sem v zadnjih dneh, povedo, da v Sloveniji ni mogoče dobiti moke. Ljudje, ki so še nedavno pisali, ne pošiljajte nam hrane, te za silo imamo, pošiljajte obklo in obutev, za to je posebno hudo, so se sedaj nenadno oglasili in prosijo za moko in druga osnovna živila. Naša stara domovina se je torej nenadno znašla spet sredi največje stiske.

Gotovo je suša povzročila škodo, če je pa ta tako obsežna, kot trdi Titova vlada, je seveda drugo vprašanje. Eno pa je gotovo, če bi imela Jugoslavija zdravo gospodarstvo, bi lahko kupila žita in drugih hranil na svetovnem trgu, kolikor bi ga rabila. Tod tiči pravi vzrok današnje stiske v Titovini.

Ves povojni čas dela Titova vlada razne gospodarske poskuse. Petletni načrt je nameraval narediti iz Jugoslavije industrijsko državo in izvesti še celo vrsto drugih gospodarskih ukrepov, ki naj bi postavili državo na trdno gospodarsko podlago. Kaj je nastalo iz njega. Spomnimo se samo gradnje nove državne prestolnice "Novega Beograda." Z veliko vneto so gradili ogromne palače, ki so stale na stotine milijonov dinarjev ljudskega denarja, toda gradili so na pesek in v močvirjih. Življenje je izginilo iz tega mesta. Palače, ki naj bi pričale o silni sposobnosti in delavnosti komunističnega režima, se pogrezajo v pesek in blato, skozi okna in napol podrtje zidove tuli veter svojo žalostno pesem. To je najlepša slika "načrtnosti" Titovega gospodarstva.

Titovi gospodarski "planarji" so začeli vsemogoče stvari, toda prenekatere so se izkazale kot popolnoma nemogoče ali pa vsaj kot nedobičkanosne. Napake je bilo težko priznati. Ko le ni bilo nobenega izhoda več, ker je narod sam polomijo videl, so vso odgovornost vrgli na Sovjete, ki so jim bili v prvih letih vodniki in vzorniki. Pri tem pa so Tito in njegovi pozabili povedati, da so si te vzornike sami izbrali.

Kljub vsem neuspehom, ki jih je doživela Titova vlada na gospodarskem polju, pa noče odnehati. Trmasto rine z glavo skozi zid in uvaža v deželi "socialistično" gospodarstvo.

Kratkovidni Zahod je pri tem Titu vstrajno pomagal s tem, da mu je iz leta v leto poklanjal milijone. Upal je, da bo na ta način Titu držal stran od Kremļa. To po sili zavezništvo med Titom in Zahodom, ki se je začelo po Titovem sporu z Moskvo, je nekaj časa kar dobro uspevalo, v zadnjem času pa se je začelo nekam krhati.

Edenovo povabilo Tita v London je naletelo v Angliji na neprijeten sprejem. Posebno angleški katoličani so jasno povedali, da jim Titov prihod v njihovo deželo ni ljub. Odpor angleškega javnega mnenja proti Titovemu obisku je jugoslovanskega komunističnega poglavarja menda tako razhudil, da se je baje premislil in namerava obisk odpovedati.

Titovsko časopisje se je vneto zavzemalo za demokrate pri volitvah v Združenih državah. Za Eisenhowerja ni imelo niti ene prijazne besede. Toda "nesreča" je hotela, da je bil izvoljen prav gen. Eisenhower in to še s tako večino. Titovci so torej stavili na napačno kocko. Tudi v tem pogledu njihov položaj ni ravno zavidanja vreden.

Hude težave imajo tudi v Italijo. Zahod je v tržaškem vprašanju naklonjeniji Italiji kot Titu. Italijani zahtevajo, naj Zahod ustavi Titu vsako pomoč, dokler ne popusti v pogledu Trsta.

Poslabšanje odnosov z Zahodom je prišlo prav v času, ko je Tito doma v največji stiski. Moral je povišati najemnino za stanovanja kar na dvojno višino, povišal je ceno moki in drugim živilom, da bi zmanjšal pritisk na picle zaloge. Upal je da bo utrdil kupno moč dinarja, ta pa je na črni borzi in v zamejstvu strahovito padel. Poročila iz Trsta in same Jugoslavije pravijo, da ponujajo za en dolar že 1,200 dinarjev, med tem ko je uradni kurz le 300 dinarjev za dolar. Gospodarska pomoč je torej nujna, če ne bo Jugoslavija doživela strahovito gospodarsko polomijo.

Ko je papež imenoval zagrebškega nadškofa Stepinca za kardinala in s tem pokazal, da na Titove očitke ne da nič in da smatra jetnika v Krasici slejkoprej za pravičnega in poštenega moža, ki zasluži največje spoštovanje, je zgrabila komunistične oblastnike v Jugoslaviji onemogla jeza — šli so in pretrgali vsako zvezo z Vatikanom. Pri tem so pa po-

zabili, da si bodo s tem svoj položaj le še bolj oslabil in si nakopali še novih težav.

Zahod, ki je že prej dvomil o smotrnosti svoje podpore Titu, bo v bodoče dobro premislil, kaj more od Tita pričakovati, preden mu bo dal kako novo pomoč. Tako je vsaj soditi iz pisanja najvidnejših časopisov na Zahodu.

Titove grožnje, da bo ubral drugo pot, če ga Zahod ne bo hotel sprejeti za svojega pravega zaveznika, so podobno pasjemu lajanju na luno. Imele bodo nemara tudi isti uspeh.

Nam je pri vsem tem hudo za jugoslovanske narode, ki morajo in bodo še morali plačevati za Titove polomije. Komunistem se je tudi v jugoslovanskem primeru izkazal kot največja nesreča za narod in deželo!

Pester glasbeni in družabni večer treh društev

V nedeljo 28. decembra o pol petih popoldne bomo imeli v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clairju zanimivo glasbeno in družabno prireditev s plesom

Cleveland, O. — Sredi med božičnimi prazniki in pričakovanjem Novega leta nam bodo pripravila tri društva zanimivo prireditev z bogatim sporedom. Nastopil bo močni mladi zbor "Korotan," dramsko društvo "Lilija" bo dajalo zborne točke iz znane operete, slišali bomo tri soliste in nekaj recitacij. K sodelovanju pri prireditvi so povabili tudi klub "KROG."

Kolikor je bilo moči izvesti od g. prof. Pavlovčiča, ki bo prireditev vodil, bo spored kar se da pester. Ker je namenjena prireditev hkrati za božič in za naš praznik slovenske pesmi kakor tudi kot nekakšen zaključek starega leta, se prireditelji in nastopajoči trudijo, da bodo nudili občinstvu vsakega nekaj.

Nekaj bo spomina na božič, veliko bo slovenskih narodnih, in umetnih pesmi, po koncu sporeda pa se bomo imeli priliko srečati s svojimi prijatelji in znanci. Ob akordih veselega orkestra bomo za slovo starega leta lahko zaplesali in si voščili srečno Novo leto.

Spored se bo začel z uvodno recitacijo, nato pa bodo nastopili z zbornimi točkami igralci dramskega društva "Lilija," ki jih vodi režiser g. Rudi Knez. Nič manj ko štirideset ljubkih angelčkov in zbor parkljev nam bo pelo najlepše odlomke iz Grzincičeve operete "Miklavž prihaja."

V drugem delu, ki bo posvečen spominu na domovino, bomo slišali celo vrsto najlepših pesmi in krajsih recitacij. Najprej bomo videli simbolično sliko "Domotožje." V tem delu sporeda bodo izmenoma nastopali trije solisti, gg. Dovjak, Gorenšek in ing. Turel.

G. Franček Gorenšek nam bo zapel arijo iz Gregorčeve operete "Melodije srca" in pa arijo Cavaradossija iz Puccinijske opere "Tosca." G. Gorenšek poje tenor. Baritonist g. Jože Dovjak bo nastopil dvakrat. Zapel nam bo pesmi "Mornar" in "Kam?" Obe ti pesmi sodita med najlepše in najbolj priljubljene; spisal ju je bil Prešern, uglasil pa M. Vilhar. Tenorist g. ing. Srečko Turel pa bo nastopil z eno najpriljubljenejših pesmi skladatelja Emila Adamiča.

Vrsto narodnih in umetnih pesmi nam bo zapel tudi najmlajši slovenski pevski zbor v Clevelandu "Korotan." Nastopila bo sta Korotanov moški in ženski zbor, več pesmi pa bo zapel celotni zbor "Korotana," ki šteje nad 70 grl. Zbor vodi g. Metod Milač.

Za veselo predsilvestrovsko razpoloženje bo igral po končanem sporedu Vadalov orkester. Prilike za okrepčila, ples in dobro voljo ne bo manjkalo.

Če pomislimo na dejstvo, da bo nastopalo na prireditvi precej nad sto ljudi, si gotovo lahko obetamo, da ne bomo šli na prireditev zastoj. Spored bo nudil vsakemu nekaj. Hkrati pa prireditev najlepša prilika, da se srečamo s svojimi znanci in prijatelji in si osebno voščimo praznike. Ne samo prijatelji "Lilije," "Korotana" in "KROGA" ampak vsi, ki cenimo trud in napore naše mladine, pohitimo v nedeljo 28. decembra v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. S pesmijo bomo pr-

znovali spomin na dom in na božični prazniki in pričakovanjem Novega leta nam bodo pripravila tri društva zanimivo prireditev z bogatim sporedom. Nastopil bo močni mladi zbor "Korotan," dramsko društvo "Lilija" bo dajalo zborne točke iz znane operete, slišali bomo tri soliste in nekaj recitacij. K sodelovanju pri prireditvi so povabili tudi klub "KROG."

Kolikor je bilo moči izvesti od g. prof. Pavlovčiča, ki bo prireditev vodil, bo spored kar se da pester. Ker je namenjena prireditev hkrati za božič in za naš praznik slovenske pesmi kakor tudi kot nekakšen zaključek starega leta, se prireditelji in nastopajoči trudijo, da bodo nudili občinstvu vsakega nekaj.

Nekaj bo spomina na božič, veliko bo slovenskih narodnih, in umetnih pesmi, po koncu sporeda pa se bomo imeli priliko srečati s svojimi prijatelji in znanci. Ob akordih veselega orkestra bomo za slovo starega leta lahko zaplesali in si voščili srečno Novo leto.

Spored se bo začel z uvodno recitacijo, nato pa bodo nastopili z zbornimi točkami igralci dramskega društva "Lilija," ki jih vodi režiser g. Rudi Knez. Nič manj ko štirideset ljubkih angelčkov in zbor parkljev nam bo pelo najlepše odlomke iz Grzincičeve operete "Miklavž prihaja."

V drugem delu, ki bo posvečen spominu na domovino, bomo slišali celo vrsto najlepših pesmi in krajsih recitacij. Najprej bomo videli simbolično sliko "Domotožje." V tem delu sporeda bodo izmenoma nastopali trije solisti, gg. Dovjak, Gorenšek in ing. Turel.

G. Franček Gorenšek nam bo zapel arijo iz Gregorčeve operete "Melodije srca" in pa arijo Cavaradossija iz Puccinijske opere "Tosca." G. Gorenšek poje tenor. Baritonist g. Jože Dovjak bo nastopil dvakrat. Zapel nam bo pesmi "Mornar" in "Kam?" Obe ti pesmi sodita med najlepše in najbolj priljubljene; spisal ju je bil Prešern, uglasil pa M. Vilhar. Tenorist g. ing. Srečko Turel pa bo nastopil z eno najpriljubljenejših pesmi skladatelja Emila Adamiča.

Vrsto narodnih in umetnih pesmi nam bo zapel tudi najmlajši slovenski pevski zbor v Clevelandu "Korotan." Nastopila bo sta Korotanov moški in ženski zbor, več pesmi pa bo zapel celotni zbor "Korotana," ki šteje nad 70 grl. Zbor vodi g. Metod Milač.

Za veselo predsilvestrovsko razpoloženje bo igral po končanem sporedu Vadalov orkester. Prilike za okrepčila, ples in dobro voljo ne bo manjkalo.

Če pomislimo na dejstvo, da bo nastopalo na prireditvi precej nad sto ljudi, si gotovo lahko obetamo, da ne bomo šli na prireditev zastoj. Spored bo nudil vsakemu nekaj. Hkrati pa prireditev najlepša prilika, da se srečamo s svojimi znanci in prijatelji in si osebno voščimo praznike. Ne samo prijatelji "Lilije," "Korotana" in "KROGA" ampak vsi, ki cenimo trud in napore naše mladine, pohitimo v nedeljo 28. decembra v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. S pesmijo bomo pr-

znovali spomin na dom in na božični prazniki in pričakovanjem Novega leta nam bodo pripravila tri društva zanimivo prireditev z bogatim sporedom. Nastopil bo močni mladi zbor "Korotan," dramsko društvo "Lilija" bo dajalo zborne točke iz znane operete, slišali bomo tri soliste in nekaj recitacij. K sodelovanju pri prireditvi so povabili tudi klub "KROG."

Kolikor je bilo moči izvesti od g. prof. Pavlovčiča, ki bo prireditev vodil, bo spored kar se da pester. Ker je namenjena prireditev hkrati za božič in za naš praznik slovenske pesmi kakor tudi kot nekakšen zaključek starega leta, se prireditelji in nastopajoči trudijo, da bodo nudili občinstvu vsakega nekaj.

Nekaj bo spomina na božič, veliko bo slovenskih narodnih, in umetnih pesmi, po koncu sporeda pa se bomo imeli priliko srečati s svojimi prijatelji in znanci. Ob akordih veselega orkestra bomo za slovo starega leta lahko zaplesali in si voščili srečno Novo leto.

Spored se bo začel z uvodno recitacijo, nato pa bodo nastopili z zbornimi točkami igralci dramskega društva "Lilija," ki jih vodi režiser g. Rudi Knez. Nič manj ko štirideset ljubkih angelčkov in zbor parkljev nam bo pelo najlepše odlomke iz Grzincičeve operete "Miklavž prihaja."

pa je napisal kar posebno igro in to v verzih. Sv. Anton in hudič sta si bila vedno v laseh. Prvi je bil demokrat, pa je malo preveč miloščine pobiral, drugemu pa demokracija ni nič kaj dišala — kako bi mu le! Miklavž pa je miril na obe strani in imel za vsakega in dvorani lepo besedo pripravljeno. Nekatere se je prav posebej sposodil; tudi mene se je, pa mu ne zamerim. Smeha je bilo kar preveč in še zavrteli smo se po igri. Igrali so takole: Miklavž je bil Simon Kregar, Mefisto Vlado Kralj, Sv. Anton dr. Bogdan Drnovšek in angel Tatjana Zadnik. Še malih hudičkov ne smem pozabiti, bila sta Simon in Andrejček Kregar. Res, vsakemu je lahko žal, kdor tega ni videl!

Slovenci in New Yorku smo lahko hvaležni tej skupini, ki je prišla iz Trsta, in požrtvovalnosti teh ljudi, ki imajo še polne roke dela in skrb. Zato jih moramo podpreti s tem, da bo dvorana vedno polna do zadnjega kotička. Letos je to že druga prireditev. Prvič so igrali v cerkveni dvorani na Osmi. Mr. in Mrs. Kralj ter Simon Kregar so igrali igro "Snubač." Mislim sem, da bo v "Domovini" kdo kaj napisal o njej, pa ni bilo nič.

Zdaj pa še nekaj! Za Novo leto priredi "Domovina" v Slovenskem domu v Brooklynu zabavo s plesom. Igral bo naš znani in priljubljeni orkester Jerry Koprivšek. Novo leto je bilo v Slovenskem domu vedno veselo. Pridimo skupaj in poživimo naše vrste! Zadnja leta so naša slovenska društva nekaj utihnili. Res je, da se je precej Slov. izselilo iz New Yorka, pa nas je še vedno precej in to toliko, da bi napolnili vsaj deset dvoran Slovenskega doma! Kar tako povem, kot mislim: če naša društva ne bodo začela z delom malo drugače, kot zadnja leta, bomo izgubili še Slovenski dom v Brooklynu! Potem se bomo pa kesali, ko bo prepozno. Pridimo zato vsi na silvestrovanje, ki ga priredi "Domovina" v Brooklynu! Poslovimo se od starega leta po naše in pričakajmo Novo leto v upanju na boljše čase za nas Slovence in za ves svet!

Valentin Pavlič
 član "Domovine."

Miklavžev večer in Novo leto v Slovenskem domu v Brooklynu, N. Y.

New York, N. Y. — Ker se nihče ni oglasil, bom pa jaz nekaj zapisal. Mislim na Miklavžev večer v Brooklynu. To je bilo zares nekaj posebnega in vsi, ki smo bili na Miklavžev soboto zvečer v Slovenskem domu, smo se zabavali tako, kot še zlepa ne. Oder je bil popolnoma preurejen. Naš član Karel Klezin ga je poslikal tako, da je sprednja polovica predstavljala pekel — saj je bila vsa v rdečih barvah — zadaj pa so bila nebesa, beli oblaki in bel križ na modrem nebu. Vlado Kralj in Simon Kregar, ki ju že dobro poznamo z našega odra in z odra na Osmi, sta zamislila nekaj novega. Vlado Kralj je poskrbel za vse zunanje priprave in tako lepo maskiral igralce, da je otrokom od strahu in spoštovanja kar sapa zastala. Simon Kregar

Janko Lepušić umrl
 6. t. m. je umrl v celovski bolnici Janko Lepušić, p. d. Fuger z Raven nad št. Jakobom v Rožu, vzoren družinski oče in gospodar in odličen sloven. katol. javni delavec. V vseh življenjskih preizkušnjah, ki jih ni bilo ravno malo, je ostal neomajno zvest naukom, ki jih je prejel od zvestega velikega učitelja rajnega Ražuna.

Po opravljeni ljudski in meščanski šoli se je takoj pridružil sloven. šentjakovski prosvetni družini. Po nesrečnem glasovanju je postal predsednik Slovenskega katol. izobraževal. društva "Kot" in je kot tak vodil vrsto društvenih pevskih in odrskih turnej po Sloveniji. Sloven. katol. skupnost ga je postavila za svojega zastopnika tudi v celov. vrsto javnih mest, kjer je kot načelnik in strokovno izdalen značaj postavil celega moža.

Hitler ga je 1942 z družino poglaval v koncentracijsko taborišče na Hesselberg, kar ga ni čisto nič omajalo, da ne bi tudi med slovensko izseljensko družino branil z vso odločnostjo katol.

in narodno prepričanje. Ko se je po vojni vrnil na Ravne, se je še z večjo silo pridružil javnim delavcem na katoliški strani in ob volitvah nastopil ne me neč se za komunistične grožnje za slovensko Krščansko ljudsko stranko. Narodni svet koroških Slovencev mu je posvetil v NT 11. t. m. lep parte.

Svetli vzgled velikega očeta bodi njegovim trem sinovom, ki so v vsakem pogledu vredni svojega očeta, in dobri hčerki Alojziji, najlepše tolažiljo, rajniki Jani, ko pa naj uživa božji mir pri Očetu, ki mu je vse življenje zvesto služil. Tudi ameriška Slovenija žaluje za tem plemenitim slovenskim možem.

80-letnica celovškega učiteljskega

6. in 7. t. m. je proslavilo 80-letnico celovškega učiteljskega, ki ima od 1872 svoj dom v Koldvorski ulici, koder je konec zadnje vojske našlo streho veliko številu beguncev iz vseh koncev sveta, zlasti onih iz Jugoslavije. V soboto 6. dec. je bila v "Domu glasbe" slavnostna akademija, pri kateri je med dru-

K sodobnim svetovnim problemom

Polagoma je začelo v svetu prevladovati mnenje, da smo že globoko v tretji svetovni vojni, v vojni med svobodnim demokratičnim svetom, zgrajenem na temelju zahodnega naziranja o pomenu človeške družbe in posameznika, in med komunističnim svetom, ki je zrasel na naukih Karla Mrksa, Lenina in Stalina.

Ta vojna ni običajna vojna, kjer merijo velike armade svojo moč; ta vojna ima prav poseben značaj, zato je svet nekako ne more prav doumeti in se je brani imenovati s pravim imenom.

Kakšen je položaj na svetovnem bojišču? Kdo zmaga?

Na Koreji so komunisti uspešnejši. S pogajanj za premirje so vlekli ZN tako dolgo za nos, da so se mogli dobro pripraviti za borbo. Spremembe ni pričakovati, dokler ne pride na dan gen. Eisenhower s svojim načrtom.

V Indokini divjajo sicer hudi boji, toda zmaga se še ni nagnila na nobeno stran. Eno pa je gotovo, da namreč vojna Francoze in njihove zaveznike daleko bolj izčrpa in s tem seveda obremenjuje kot pa komunistične gerile.

Na Malaji se je zmaga začela nagibati na stran Angležev, do pomirjenja dežele pa bo verjetno pot še precej dolga.

V Indoneziji nemir raste. Komunisti ščuvajo k državljanski vojni. Dežela je na robu anarhije.

V Kašmirju, za katerega se pripravata Indija in Pakistan, sicer ni bojov, toda komunisti vneto ščuvajo in morda jim uspe, da bo vojna vzplamtela znova.

gim ravnatelj zavoda dr. Seiwald podal zgodovino svoje šole. Drugi dan dopoldne pa je bila v stolnici slavnostna služba božja, pri kateri so peli učiteljskišniki. Zvečer pa je bil v vel. dvorani Delavske zbornice družabni večer, na katerem je med drugim prosvet. minister Kolb govoril o pomenu in nalogah učiteljskega. Na tem večeru je posebna skupina fantov in deklet, ki se pripravljajo, da bodo nekoč vzgajali mladino na t. i. dvojezičnih šolah, nastopila s posebno rajalno točko, ki je bila višek večera. Bilo je osem parov v ziljskih narodni noši, ki so rajali ob melodijah slovenskih narodnih pesmi. Nepopisno je bilo odobravanje vse dvorane. Marsikaj lepega v melodiji in plesu so pokazali nemški dijaki, toda slovenska točka programa je bila posebnost vsega večera, posebnost tudi zategadelj, ker je bilo prvič v zgodovini celov. učiteljskega, da je slavnostni program vseboval nekaj našega. Naj bi bilo to začetek nove dobe v zavodovem razvoju!

Dr. France Mihelič odšel v Španijo

Lansko leto avgusta meseca je prišel na znane božjepotne Žihpolje pomagat dekanu g. Koširju učeni botanik dr. Mihelič, salezijanec, ki je dotlej živel tih in vzhodnih Tirolah. Med drugim je od tukaj oskrboval tudi gorsko župnijo Golšovo, potem ko ji je obnemogel njen župnik Mente. Na Žihpoljah je gospod doktor vodil ves čas tudi cerkveno in svetno petje v fari. Leta 9. novembra, pa se je poslovil od žihpolj in se kmalu nato podal v Španijo, kjer se bo posvetil univerzitetni karijeri.

Slovenski oket iz Ljubljane

ki je namenjen na peysko turnejo po Ameriki, gostuje v teh dneh po Slovenski Koroški. 13. t. m. je nastopil v "Domu glasbe" v Celovcu, naslednji dan pa najprej v kinodvorani v Borovcu nato pa v Prosvetnem domu v Žitari vasi. Nastopa z izbranimi narodnimi in umetnimi pesmimi.

K naštetim bojiščem je treba pristeti še velik del Afrike in ves Srednji vzhod, kjer oba nasprotna si tabora tudi merita svoje moči. Tam sicer ni na zunaj vojnih operacij, zato pa je notranja zakulisna borba tem hujša. V Sev. Afriki se nezadovoljstvo, ki ga podpihujejo komunisti, vse bolj in bolj širi. Naša tamkajšnja letališča so v resni nevarnosti. Francoska oblast je omajana. Arabci postajajo nenaklonjeni tudi Ameriki.

Iran na drugem koncu Sredozemskega prostora je zrel za prevrat in lahko pade vsak dan v komunistične roke. Komunistem stega svoje roke tudi po sosednjem Iraku. Gen. Nagib v Egiptu ima celo vrsto težav, iz katerih se brez gospodarske podpore Zahoda ne bo mogel skopati. Spor med Judi in Arabci tudi ni še poravnal. Arabci odklanjajo vsak sporazum in pri tem verjetno računajo na sovjetsko podporo.

Turčija je vojaško, politično in gospodarsko najtrdnjša točka Zahoda v Sredozemlju in na Bliznjem vzhodu. Ta njena trdnost je od visvoda od ameriške podpore. Podoben je slučaj z Grčijo, ki je po zadnjih volitvah dobila trdno vlado. Iz gospodarske stiske jo more rešiti le izdatna pomoč Zahoda. Vse od Grčije in Turčije pa daleč tja v Jugovzhodno Azijo nima Zahod nobene prave obrambe proti sovjetskemu ogrožanju. V vojaškem in političnem smislu je vse to velika praznina, v katero prodira Sovjetija za enkrat le še s političnimi in gospodarskimi sredstvi. Če ta ne bodo uspešna, ni izključeno, da ne poseže vmes tudi z vojsko.

Stalinu vojna v starem smislu ne diši. Bila bi preveč tvegana. Sovjetija se verjetno še ne čuti dovolj močno za splošen vojaški spopad in se ga bo zato ogibala vse, dokler ne bodo njegovi voditelji prepričani, da bo ostala zmaga na njihovi strani. Zato so sprožili le krajevno omejene vojne, kjer z drugimi sredstvi niso mogli doseči uspeha. Tako je bilo na Koreji, tako v Indokini. Gerilska vojna se jim zdi primernejša, ker je za nje tudi veliko cenejša. Hladna vojna, v kateri so pomembna zlasti politična in gospodarska sredstva, je Stalinu najbolj všeč, ta je zanj tudi najuspešnejša.

Sovjetski agenti so v ozadju vseh nemirov v Severni Afriki, oni igrajo odločilno vlogo v Iranu, Indoneziji, Burmi. Celotno pri nemirih v Keniji v Afriki so ugotovili, da podpirajo nasilja gibanja Mau-mau komunisti, ki dobivajo navodila iz sovjetskega poslatništva v Adis Abebi v Abesiniji.

Sovjeti vodijo globalno vojno zelo spretno. Danes udarijo na enem kraju sveta in ko je vsa pozornost Zahoda obrnjena na tisto mesto, sprožijo nemire ali upore na čisto drugem koncu. Sredstev pri tem ne izbirajo. Poslužujejo se vseh, da le vodijo k cilju.

Zahod doživlja v tej borbi za oblast nad svetom vedno nove udarce, doživlja jih največ zato, ker nima enotnega obrambnega načrta in skuša vsepovsod samo krpiti.

Eisenhower in njegovi sodelavci obljublajo, da bodo pretok napake popravili in sprejeli borbo v celoti in jo tudi kot celotno vodili. Pravijo, da se ne bodo več zadovoljili samo z obrambo, ampak da bodo prešli v napad, da torej ne bodo samo prestrezali udarce Kremļa, ampak jih bodo tudi sami dajali in to dajali tam, kjer sodijo, da bo njih nasprotika najbolj bolelo. Računati moramo torej, da bo spomlad postalo na svetu veliko živahnije in da utegne sedanja borba dobiti čisto drug značaj.

KANADSKA AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Šola za rudosledce

North Bay, Ont. — Zvezna vlada je razpisala nagrado \$25 vsakemu, ki bo v bodoče našel ležišče cinove rude. Ta nagrada bo seveda le kaplja v morje (ali vsaj v jezero), če bi bilo ležišče cinovne rude količnik bogato. Pomisliti moramo namreč, da stanje danes funt čistega cina \$1.20. Najti cin v Ontariju ali po drugih provinciah Kanade ni posebne vrste čudež. V zadnjem času so našli dve ležišči te rude. Eno ležišče se nahaja blizu jezera Nipigon v zapadnem Ontariju, drugo pa prav na ontarijsko - manitobski meji.

Vse takele informacije o nagradah, o odkritjih so skrivnost ontarijskega provincijalnega ministra dr. Hardinga. Ta mož sedaj vodi v North Bayu posebno rudosledsko šolo. Predavanja na tej "prospektski univerzi" na našem severu obiskuje sedaj petdeset ljudi. Če se kdo med študenti resno zanima za ta študij, mu lahko na uho povemo, da za vpis na to univerzo ni potrebna ne mala ne velika maturo. Predvsem potrebna za to šolo je želja po nagli obogatitvi. Ko slušatelj to univerzo dokonča, mu ni treba drugega ko sreče. Študentje na tej šoli so gospodinjice, hotelirji, frizerji, radijski napovedovalci in sploh ljudje iz najrazličnejših poklicev, v katerih na kako posebno srečo ni upati. Namen šole je poučiti slušatelje, kaj vse se da z večimi očmi v naravi severne Kanade videti in kaj približno je moči slutiti, da zemlja skriva v različnih značajih pokrajine. Slušatelji se uče tudi razlikovati razne rudnine in se tako lahko prepričajo, da ni vse zlato, kar se sveti. Slušatelji se na teh predavanjih dobro upoznajo tudi z mehanizmom znamenitega aparata za iskanje rud. Ta aparat se imenuje "geiger counter".

Dejstvo je, da so bila vsa velika imena današnjih rudniških podjetnikov v Kanadi svoje čase zapisana v seznamih te ali one rudosledske šole v Kanadi.

Kraljico je pokaral

London, Anglija. — Duhovnik kongregacionalne cerkve v Londonu je pred nedavnim v svojem župnijskem glasilu od strani pokaral kraljico Elizabeto II. V članku, ki ga je duhovnik napisal, čitamo: "Ne dajamo otrokom za igrabo bojnega orožja, čeprav se je bilo to žalibog zgodilo, kakor smo izvedeli v časopisih, pred kratkim v najvišjih plasteh naše družbe". Duhovnik je pozneje priznal, da je mislil v svojem članku na Elizabeto II., ki je bila pred kratkim podarila svojemu sinu, prestolonasledniku Karlu, pištolo. Pištola je bila baje svoje čase last prince, ki je znan z imenom "Bonnie Prince Charlie", ki je bil umrl leta 1788.

Te "prospektske univerze" so le kratkega življenja. Ko poudarimo zainteresirane ljudi o rudosledski znanosti v enem kraju, se univerza preseli v drug kraj in tako splošno seznanjuje prebivalce našega severa o osnovnih vedah rudništva, geologije in podobnega. Ta preprosti način šolanja ljudi, upajo, bo slej ali prej rodil bogate uspehe. Največja potreba v rudosledskem svetu našega severa danes je odkritje novih ležišč cinove (ne cinkove) rude.

Kitchener, Ont. narašča

Kitchener, Ont. — Tukajšnje mesto, ki se je bilo svoje čase imenovalo Berlin, Ont., je zadnji čas naraslo v svojem prebivalstvu. Prebivalstvo mesta Kitchener, Ont., je zdaj naraslo nad 50,000 duš. Nekateri so mnenja, da šteje zdaj Kitchener nič manj ko 63,000 prebivalcev. Toda vse to ni posebno važno. Čim bo imel Kitchener 50,101 prebivalca, so se izgovarjali mestni očetje, bodo v mestu lahko začeli odpirati "bare", gostilne, krčme in vse take gostoljubne prostore.

Kitchener je meso, kjer slišite po ulicah več nemškega kakor angleškega jezika. To velja zlasti za sestanje in druge slovesne dneve v mestu Kitchener. Pred svetovno vojno se je imenovalo mesto, kakor smo omenili, Berlin, Ont. To je bila nekakšna protiutež proti mestoma Pariz, Ont., in London, Ont. Toda vojna, ki se jo Nemci bili proti Angležem, je povzročila, da Berlina v Kanadi nimamo več.

Premalo denarja, da bi se odpeljal po odlikovanju

Sudbury, Ont. — Kaplar McOrmond, ki se je bil pred nedavnim vrnil domov s korejske fronte, kjer se je bil bojeval v sklopu kanadskih edinc, je bil oni teden povabljen v Toronto, kjer je imel prejeti zaslužen odlikovanje. S svojo materjo se je fant odpravil na kolodvor v Sudburyju, da bi se odpeljal v Toronto, a sta se na kolodvoru premislila. Vzrok: vožnja za oba bi stala 45 dolarjev, kar se jima je zdelo le preveč. Morda sta mislila, da odlikovanje niti toliko ni vredno. Vsekakor bodo junaškemu kaplarju poslali medaljo po pošti.

Sprememba uradnega naslova kraljice

London, Anglija. — Ko so preteklega sedmega februarja oklicali angleško prestolonaslednico Elizabeto za kraljico, je imela tale naslov: "Elizabeta II. po božji volji kraljica in zaščitnica vere Velike Britanije, Irske in britanskih dominijev za morji." Na nedavni konferenci ministrskih predsednikov britanskega imperija in posesti v Londonu pa so ta naslov nekoliko spremenili: "Elizabeta II., po božji volji kraljica, poglavarica Commonwealtha in zaščitnica vere Velike Britanije, Kanade in njenih drugih kraljestev in ozemelj."

Začasna prekinitev dela v atomski tovarni

Chalk River, Ont. — Dvanajsetega decembra letos je prišlo v znameniti atomski tovarni na kraju bogatih uranijskih ležišč pri Chalk River, Ont., nenadno povelje, da imajo vsi delavci za-

pustiti tovarne in vse pritiskline tovarne kakor tudi okolice. Delavci so v kratkem času in dostojnem redu prepeljali z avtobusi iz kraja. Vzrok: manjša eksplozija radioaktivnih delcev v tovarni, zaradi katere bi lahko delavstvo trpelo poškodbe.

Mimogrede

Sovjeti bi ne verjeli, toda ameriški politični izvedenec in gostujoči profesor političnih in gospodarskih ved na McGill University v Montrealu je izjavil, da se prijateljstvo med kanadskim in ameriškim narodom rahlja. Dejal je, da Kanadčani ne zaupajo ameriški zunanji politiki, da z izidom zadnjih volitev v Združenih državah niso bili na splošno zadovoljni in da se ne strinjajo z neke vrste podrejenost vlogi pri važnih odločitvah. Ime profesorja, ki je to izjavil, je Frederick Watkins.

Nezadovoljstvo zaradi previšokega obdavčevanja v Kanadi pridelanega tobaka stalno narašča. Tobakni farmarji v zapadnem Ontariju protestirajo zaradi tega pri naši zvezni vladi, a doslej brez uspeha. Resnica je, da dobi ontarijski farmar za 80 funtov težki sveženj prvovrstnega tobakovega lista \$33.40. Iz takega svežnja se da narediti 400 cigaret. Štiristo cigaret pa stane v Kanadi, reci in piši: — \$624. Ogromna večina tega denarja gre v zvezno državno blagajno.

Po vsem videzu so rdeči letalci na korejski fronti preteklega 5. decembra sestrelili prvo letalo v korejski vojni, ki ga je vozil kanadski pilot. Armadno poveljstvo je označilo našega pilota Mackenzieja za pogrešanega. Zmanjkalo ga je nekod nad Yalu river, na meji med Severno Korejo in Mandžurijo. Mackenzie se je odlikoval v zadnji svetovni vojni: sestrelil je bil 8 in pol sovražnega avijona.

Iz Linza v Avstriji poročajo, da so tamkaj v soboto 13. dec. "ustekleničili" enaindvajset let starega avstrijskega fakirja, ki mu je ime Rayo. Fant je sklenil, da bo prebil v ogromni steklenici eno leto, se hranil izključno z vitamini in glukoznimi tabletami in si mazal kožo z oljem. Dihal in na sploh obnašal se bo po navodilih indijske vere yoga. Družbo mu bo delala strupena kača, ki spremlja mladega fakirja že tri leta.

Mau Mau ima prijatelje v Kanadi

Dunaj. — Predsednik Kanadskega mirovnega kongresa se je bil nedavno odzval povabilu dunajskega mirovnega kongresa, ki so ga bili organizirali avstrijski komunisti. G. Endicott je sedaj na Dunaju v svojem govoru izrazil, da se mu zdi čudno, "da smatramo upornike pokreta Mau Mau v angleški koloniji Kenija, ki pobijajo ljudi z mesarskimi noži, za razbojnike, ne pa Angleže z njihovimi brzostrelkami". Nadaljeval je g. Endicott: "Anyway, Mau Mau ima v Keniji več pravice ko vsak angleški lord ali knez." Istočasno se je na dunajskem mirovnem kongresu "izvedela" doslej še nepotrjena novica, da mečejo Amerikanci na korejsko ozemlje zastrupljene ostrige.

Letalska zveza med Vancouverom in Londonom preko sever. tečaja

Vancouver, B. C. — Predsednik letalske družbe Canadian Pacific Air Lines je naznanil, da bo začela družba z rednimi potniškimi poleti med Vancouverom in Londonom. Pot teh letal bo peljala nad severnim tečajem. Avijoni ne bodo med potjo pristali nikoder. Letalska proga med Vancouverom in Londonom (Anglija) bo v bodočnosti tudi del najkrajše letalske proge med prestolnico Velike Britanije in Avstralijo. Ista družba bo v bodočnosti začela tudi s potniškimi poleti v Juž. Ameriko. Predsednik McConachie je ob tej priliki povedal, da se je potniški promet na kanadskih letalih povečal od leta 1945 za petsto odstotkov. Čez kakih deset let, upa predsednik de družbe, bomo imeli v Kanadi tudi tako velike helikopterje, ki bodo zmogli prevažati po petdeset ljudi hkrati. To bo ogromna olajšava za transportacije potnikov med letališči in mesti.

Kralke novice iz Ottawe

Ottawa. — Vlada ne namerava znižati 20-odstotnega preplačila na posojila za postavljanje stanovanjskih hiš, kakor so bili nekateri pričakovali. — Poštni minister Cote je dejal, da bomo imeli v Kanadi (v mestih) naslednje leto morda dvakratno dostavljanje pošte na dan. Tako dvakratno dostavljanje pošte v večjih mestih so bili ukinili na lanskem zasedanju kanadskega parlamenta. — Francoščino bi morale poučevati vse šole v Kanadi, kjer sicer govorijo angleško, prav kakor poučujejo angleščino v vseholah v provinci Quebec, je dejal nek poslanec v našem parlamentu pred kratkim. — Kanadčani so letos pripravili za cigarete (brez tobaka ali cigar) 315 milijonov dolarjev. Od tega je šlo v žep zvezne vlade nad 170 milijonov. — Kanada je v prvih devetih mesecih letošnjega leta uvozila s Kube blizu 10,000 ton prečiščene kube sladkorja. Kanada nabija na 100 funtov s Kube uvoženega sladkorja enajst centov manj ko dva dolarja davka.

Rušilec "Nootka" se je vrnil s Koreje

Halifax, N. S. — Sredi preteklega tedna je priplul v halifaško luko kanadski rušilec "Nootka", ki se je mudil z doma, ponajveč v vojaških akcijah ob korejski obali, skoraj eno leto. — Rušilec je bil zapustil Kanado 30. decembra lanske leto. Rušilec je med tem prevozil vsega skupaj 48,700 morskih milj. Za svojega zadrževanja ob korejski obali je bila bojna ladja "Nootka" sedemnajstkrat v topniškem boju z obalnimi baterijami Severne Koreje. Trikrat med-

tem so člani posadke tega rušilca zajeli oborožene severnokorejske in kitajske vojne ujetnike. Zanimivo pri vsem je to, da mostvo rušilca v vseh svojih borbah in enoletnem patroliranju v nevarnih korejskih vodah ni bilo utrpelo niti ene izgube. Ko pa je rušilec 17. t. m. pripeljal v halifaško pristanišče, je hotel navdušeni pomorski vojni poročevalci na tej ladji Thomas Galley posneti sliko dela tega rušilca z nevarnega mesta, pri tem spodrsnil in si nevarno zvil roko v rami. To je bila prva "žrtev" v zadnji vojni akciji tega našega rušilca.

Spremembe v naši vladi

Ottawa. — "The Ottawa Citizen" je 17. t. m. poročal, da pričakujejo v najbližji bodočnosti dramatične spremembe v kanadski zvezni vladi. Skoraj gotovo je, da bo ministrski predsednik g. St. Laurent premedil dosedanjega našega vojnega ministra g. Claxtona na kako drugo mesto. To se bo zgodilo zaradi nedavne resne kritike odredka našega vojnega ministrstva, ki je znan pod imenom Army Works Service.

Mnenja so, da bo nadomestil g. Claxtona bodisi sedanji produkcijski minister ("minister za vse") g. Howe ali pa prejšnji minister za zrakoplovstvo g. G. G. Power. Tej spremembi bodo sledile tudi druge manjše spremembe v naših ministrstvih.

Ostri ukrepi ameriških vselitvenih oblasti

Buffalo, N. Y. — Kanadski mornarji, ki se bodo pripeljali naslednje pomlad na svojih jezerskih ladjah v pristanišče Buffalo, N. Y., bodo morali odgovoriti na mnogo številnejša vprašanja uradnikov ameriških imigracijskih oblasti kakor doslej. Znani "Walter McCarran Act", ki bo stopil v veljavo na dan pred božičem, to zahteva. Mornarji, ki jih bodo uradniki spoznali za sumljive ali nezanesljive, bodo morali ostati na ladjah in ne bodo smeli stopiti na ozemlje Združenih držav. Podobne ukrepe je ameriško imigracijsko oblastvo uvedlo tudi na prekoceanskih ladjah. Velika večina ladij, ki zapuša Evropo, bo imela na svojem krovu med vožnjo proti Ameriki posebnega imigracijskega komisarja, ki bo na osnovi novega imigracijskega zakona izpraševal vest vsem mornarjem. Kakor pri jezerskih mornarjih, tako bodo tudi tiste mornarje na prekoceanskih ladjah, ki se jim bodo zdeli sumljivi ali kako drugače nezanesljivi, pridržali na ladjah in jim bo strogo prepovedano stopati na kopno Zdr. držav.

Bel božič

Ottawa. — Ko to pišemo, še ni gotovo, ali bo po vseh krajih Kanade dovolj snega, da bi lahko imenovali božič bel. Gotovo pa je, da bodo imeli bel božič naši stražarji kanadske severne meje. Zametene v kupe snega in zametov stražarji naše edince po Severu na nekaterih najbolj izpostavljenih točkah. Tam bodo preživeli svoj sveti večer. Vojno ministrstvo oziroma njega zračne sile bodo tem belim vojščakom, ki čuvajo naš Sever, za božične praznike z avijoni odmetavali drevesca, pošto in božična darila. Letala RCAF bodo letala nad vsemi temi našimi severnimi postojankami. Najvažnejše med njimi so: C. Hopes Advance, na enem najbolj se-

vernih rtov Labradorja, otok Resolution, ki leži vzhodno od otočnega ozemlja Baffin Island (Baffinova Zemlja), Nottingham Island, ki leži nekako na sredi ustja Hudsonovega zaliva, Arctic Bay, Resolute Bay, Mould Bay in Alert. Alert, kakor izgleda po zemljevidu, je najsevernejša točka, ki je zaznamovana.

Steklina v Alberti se širi

Edmonton, Alta. — Od stekline pobesnena divjad v severni Alberti prihaja zaradi mraza proti jugu in okužuje druge živali, poročajo iz Edmontona. V prvem tednu meseca decembra so ubili eno steklo lisico samo 174 milj stran od Edmontona, v kraju Margie, Alta. V novembru pa so našli steklega kojota v bližini kraja Fort MacMurray, v severovzhodni Alberti. Kljub naglim ukrepom, ki jih podvzema oblastvo in pošilja v kraje, kjer razsajajo stekle živali in kollejo perutnino, živino in celo ljudi, se zdi, da bolezn ne bodo mogli zatreti tako naglo, kakor so bili pričakovali in prav lahko se zgodi, da se bo epidemija stekline razširila v vse južnejše predele province Alberta. To bo brez dvoma v veliko škodo gospodarstvu. Vlada bo morala izdati za zatiranje te nevarne epidemije težke tisočake.

Angleški kirurgi na Ceylonu

Skupina angleških kirurgov je nedavno odpotovala na Ceylon in vzela s seboj najmodernejši anastetični aparat, tako imenovan Blease pulmoflater. Na vsem svetu sta samo dva takšna aparata, prvi v neki londonski bolnišnici za pljučne bolezni, drugi pa bo na Ceylonu. Glavna njegova novost je posebna naprava za avtomatično dihanje, ki prevzame dihanje od bolnika, ko je pod narkozo in ko sam ne more dihati.

Novi aparat omogoča kirurgu delo v najugodnejših pogojih. Bolnik je lahko ves čas pod zelo lahko narkozo in se po operaciji, pa naj traja še tako dolgo, zelo hitro zave. Na Ceylon so odpotovali tudi kirurgi za operacije pljuč. Vodi jih londonski kirurg Donald Barlow.

Toronto naj dobi novo mestno središče

Toronto, Ont. — Nedavno izvoljeni torontski župan g. Lamport je prejel pretekli teden s posebnega mestnega oddelka nasvet, naj bi zgradili v Torontu

novi mestni hišo (City Hall) da naj bi sploh preuredili okolico, ki velja za "downtown." Tam okrog naj bi zgradili večji trg, ki naj bi s svojo prostornostjo res dajal vtis središča mesta namesto sedanje gneče okrog mestne hiše. Sedanje mestno hišo mislijo pustiti kakor je, le služila naj bi drugemu namenu. Postala naj bi sodnija za grofijo York. Izvedenci so mnenja, da bi stala gradnja, nove mestne hiše in pa preureditev mestnega središča v Torontu okrog 7 in pol milijon dolarjev.

MALI OGLASI

Klavir naprodaj

Klavir, "baby grand" v dobrem stanju se prodaja po ugodni ceni. Oglasite se pri Mihael Vrenko, 15709 Saranac Rd. (250)

Iščejo stanovanje

Zakonski par, oba zaposlena, in hči 17 let stara, iščejo 5 sob od E. 53 do E. 79 med Superior in St. Clair. Kličite HE 1-2419 po 5. uri. — (250)

Stanovanje v najem

3 sobe, kopalnica, kuhinja, garaža, klet, na Cherokee Ave., blizu E. 185. ceste. Kdor se interesira, naj pokliče Ameriško Domovino, HE 1-0628, ali se osebno obrne tja. (251)

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike
Šopke in cvetlice lahko brzojavimo na vse kraje
Andy, Albin in Fred Thomas (Tome), lastniki
15800 Waterloo Rd. - IV 1-3200
Na domu: HE 2-1982

Mi pripravimo

ZDRAVILA

za Evropo

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

KE 1-0034

ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCES ZULICH, Agent

Zavarovalnina vseh vrst za

vaše domove, avtomobile

in pohištvo

IVanhoe 1-4221

18115 NEFF ROAD

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 59. leto

Premoženje nad \$9,000,000

Članstvo nad 43,500

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 120.01%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji —

Kranjsko Slovenski Katoliški Jednoti

kjer se lahko zavarujete za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevni društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

VSEM PRIJATELJEM IN ZNAN-
CEM, RAZTRESENIM SIROM
SVETA, KAKOR TUDI VSEM
DRAGIM KLJENTOM ŽELIM
BLAGOSLOVLJEN BOŽIC IN
SREČNO TER USPEHA POLNO
1953

Vladimir Mauko

TORONTO EM 3-9802

Vaš zastopnik za življenjsko, zdravstveno in nezgodno zavarovanje, kakor tudi vse vrste drugih zavarovanj (avto, požar itd.).

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

"Rzedzian!" zavpije naglo gospod Skrzetuski.

"O moj gospod! Da me je že moj gospod spoznal!" vzkligne sluga in pada h gospodovim nogam. "Mislim sem, da se moj gospod nikdar več ne zbudi..."

Nastal je hip molčanja — slišalo se je le ihtenje dečka, ki je venomer stiskal gospodove noge.

"Kje sem?" vpraša gospod Skrzetuski.

"V Toporovu... Gospod je prišel iz Zbaraža k prejasnemu kralju... Hvala Bogu! Hvala Bogu!"

"In kje je kralj?"

"Odšel je z vojsko, da reši

kneza vojvodo."

Nastal je zopet hip molčanja. Solze radosti so venomer lile po obrazu Rzedziana, ki je čez nekaj časa začel z ginjenim glasom ponavljati:

"Samo da še gledam telo svojega gospoda!"

Potem je vstal in odprl okence, a za njimi tudi okno.

Jutranji sveži zrak je padel v sobo in z njim tudi jasna dnevna svetloba. S to svetlobo se je vrnila Skrzetuskemu vsa zavest...

Rzedzian je sedel ob nogah postelje...

"Torej sem prišel iz Zbaraža?" vpraša vitez.

"Tako je, moj gospod... Nihče ni mogel tega izvesti, kar je moj gospod izvedel, in vsled tvojega čina je odšel kralj na pomoč."

"Gospod Podbipieta je poizkušal pred menoj, a je poginil..."

"O za Boga! Gospod Podbipieta je poginil? Tako bogat in vrl gospod!... Kar sapa mi je zaprlo... Ali so oni mogli takemu hrustu priti do živega?..."

"Z lokov so ga ustrelili..."

"In gospod Volodijovski in gospod Zaglobo?"

"Bila sta zdrava, ko sem odhajal."

"Hvala Bogu. To sta velika prijatelja mojega gospoda..."

Samo mi je duhovnik prepovedal govoriti."

Rzedzian je obmolnil in je nekaj časa premišljeval. Da se je zamislil, se je izrazilo poznalo na njegovem okroglem obrazu. Črez hip se je odzval:

"Gospod?"

"Kaj?"

"A kaj bo s premoženjem gospoda Podbipieta. Baje je tam vasi in raznovrstnih dobrin brez števila..."

Ali je kaj zapisal prijateljem, saj, kakor sem slišal, ni imel rodbine..."

Skrzetuski ni odgovoril ničesar, torej je Rzedzian spoznal, da mu to vprašanje ni všeč, in je začel vnovič govoriti:

"Toda zahvalimo Boga, da sta gospod Zaglobo in gospod Volodijovski zdrava; mislim sem, da so ju Tatarji zajeli..."

Sila bede smo prestali skupaj... samo duhovnik mi je prepovedal govoriti..."

Ej, moj gospod, mislim sem, da ju nikdar več ne zagledam, ker nas je orda tako pritislila, da ni bilo nobene pomoči."

"Torej si bil z gospodom Volodijovskim in gospodom Zaglobo, O tem mi nista ničesar omenila."

"Saj tudi nista vedela, če sem se rešil ali poginil..."

"A kje vas je orda tako pritislila?"

"I za Ploskrovom, na poti do Zbaraža. Saj mi smo, moj gospod, jezdili daleč za Jampol..."

samo duhovnik Cieciovski mi je prepovedal govoriti..."

Nastal je molk.

"Naj vam Bog poplača vašo dobro voljo in trud," je rekel Skrzetuski, "saj že vem, po kaj ste šli tje. Bil sem tudi jaz pred vami tam... zaman..."

"Ej, moj gospod, da ni tega duhovnika... Todo on pravi tako: 'Jaz moram s prejasnim kraljem pod Zbaraž, a ti' — mi pravi — 'streži gospodu, a mu ničesar ne pripoveduj, ker mu duša uide.'"

Skrzetuski je davno opustil

vsako nado, da niso niti te Rzedzianove besede vkresale v njem najmanjše iskre... Nekaj časa je ležal nepremično, naposled pa je začel izpraševati:

"Odkod si se vzela, da si pri duhovniku Cieciovskem in pri vojski?"

"Mene je poslala iz Zamostja gospa kaštelanska sandomierska, gospa Vitovska, da bi naznanil gospodu kaštelanu, da se mu pridruži v Toporovu..."

To je hrabra gospa, moj gospod, in hoče na vsak način biti pri vojski, da bi se ne ločila od gospoda kaštelana..."

Torej jaz sem prišel v Toporov dan pred mojim gospodom. Gospo sandomiersko bomo kmalu videli... morala bi že biti... ali kaj, ko je on zopet odšel s kraljem!..."

"Ne razumem, kako si mogel biti v Zamostju, če si šel z

gospodom Volodijovskim in z gospodom Zaglobo za Jampol. Čemu torej nisi prišel z njima v Zbaraž?"

"Ker vidiš, gospod, ko nas je orda došla, že ni bilo nobene izhoda več; onadva sta se torej postavila celemu čambulu nasproti, jaz pa sem zbežal in sem se ustavil šele v Zamostju."

"Sreča, da nista poginila," je rekel Skrzetuski, "vendar sem mislil, da si boljši dečko. Ali se je spodobilo, da si ju pustil v taki stiski?"

"Ej, moj gospod, če bi bili sami, pri treh, bi ju jaz gotovo ne bil zapustil, ker se mi je srce krčilo... toda bili smo štirje... torej onadva sta se vrgla na ordo, a meni sta sama velela... rešiti..."

Če bi bil gotov, da mojega gospoda radost ne umori... zakaj mi smo za Jampolom... našli... toda ker duhovnik..."

Skrzetuski je začel gledati na dečka in mežikati z očmi, kakor človek, ki se zbuja iz sna — zdajci pa se je — rekel bi — nekaj utrgalo v njem, zakaj pobledel je strašno, sedel na posteljo ter kriknil z grmečim glasom:

"Kdo je bil s teboj?"

"Gospod moj! Hej, gospod moj!" je vpil dečko, ker se je prestrašil izpremembe na vite-zovem obrazu.

"Kdo je bil s teboj?" je kriknil Skrzetuski ter zgrabil Rzedziana za rame, ga začel tresti in se je sam tresel kakor v mrzlici ter stiskal dečka s svojimi železnimi rokami.

"Torej povem," je vpil Rzedzian, "naj stori duhovnik, kar hoče: gospodična je bila z nami, sedaj pa je pri gospe Vitovski."

Skrzetuski je omahnil, zaprl oči in glava mu je padla težko na blazino.

"Norec!" je vpil Rzedzian.

V blag spomin
PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE
PRELJUBLJENE IN NIKDAR
POZABLJENE MATERE

Ivana Slak
ki je zaspala v Gospodu
dne 23. dec. 1951

Eno leto je poteklo,
kar Tebe več med nami ni,
nismo Te še pozabili,
počivaj v grobu zdaj sladko.

ZALUJOČI OSTALI

Cleveland, O., 23. dec. 1952.

gospodom Volodijovskim in z gospodom Zaglobo za Jampol. Čemu torej nisi prišel z njima v Zbaraž?"

"Ker vidiš, gospod, ko nas je orda došla, že ni bilo nobene izhoda več; onadva sta se torej postavila celemu čambulu nasproti, jaz pa sem zbežal in sem se ustavil šele v Zamostju."

"Sreča, da nista poginila," je rekel Skrzetuski, "vendar sem mislil, da si boljši dečko. Ali se je spodobilo, da si ju pustil v taki stiski?"

"Ej, moj gospod, če bi bili sami, pri treh, bi ju jaz gotovo ne bil zapustil, ker se mi je srce krčilo... toda bili smo štirje... torej onadva sta se vrgla na ordo, a meni sta sama velela... rešiti..."

Če bi bil gotov, da mojega gospoda radost ne umori... zakaj mi smo za Jampolom... našli... toda ker duhovnik..."

Skrzetuski je začel gledati na dečka in mežikati z očmi, kakor človek, ki se zbuja iz sna — zdajci pa se je — rekel bi — nekaj utrgalo v njem, zakaj pobledel je strašno, sedel na posteljo ter kriknil z grmečim glasom:

"Kdo je bil s teboj?"

"Gospod moj! Hej, gospod moj!" je vpil dečko, ker se je prestrašil izpremembe na vite-zovem obrazu.

"Kdo je bil s teboj?" je kriknil Skrzetuski ter zgrabil Rzedziana za rame, ga začel tresti in se je sam tresel kakor v mrzlici ter stiskal dečka s svojimi železnimi rokami.

"Torej povem," je vpil Rzedzian, "naj stori duhovnik, kar hoče: gospodična je bila z nami, sedaj pa je pri gospe Vitovski."

Skrzetuski je omahnil, zaprl oči in glava mu je padla težko na blazino.

"Norec!" je vpil Rzedzian.

"Gotovo je moj gospod izdihnil. Norec, kaj sem storil! Bole bi bilo, da sem molčal. O za Boga! Moj najdražji gospod, izpregovori vendar..."

Za Boga! Prav bi bilo, da je duhovnik prepovedal!... Hej

"Nič to!" se je oglašil končno Skrzetuski. "Kje je ona?"

"Hvala Bogu, da je moj gospod oživel... Bolje je, da ničesar ne povem. Z gospo kaštelanko sandomiersko..."

kmalu je bomo videli... Hvala Bogu!... Naj gospod še

ne umre... kmalu ju bomo videli... mi smo zbežali v Zamostje... in tam je oddal duhovnik gospodično gospe Vitovski... radi pristojnosti...

ker so v vojski razuzdanci... Bohun ji je prizanesel, a za pri-

liko ni težko... Imel sem mnogo skrbi; da sem le povedal vo-

jakom, da je sorodnica kneza Jeremije... pa se je niso do-

taknili... Potrošil sem tudi za pot nemalo..."

Skrzetuski je iznova ležal nepremično, a oči je imel odprte, obrnjene proti stropu, in obraz

jako resen — videti je bilo, da je molil. Ko je končal, se je dvignil, sedel na posteljo in re-

kel:

"Daj mi obleko — in veli o-

sedlati konje!"

"I kam hoče iti gospod?"

"Daj mi čimprej obleko!"

"Kakor da bi moj gospod ve-

del, da je vsakovrstnih lepih re-

čih darovali kralj in gospodje.

</